

Handläggare
Christina Grefveberg
Telefon: 08-50835181**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 21 april 2026

Yttrande över remiss av betänkandet Rektor i fokus (SOU 2026:4)

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/289

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av remissen

Kommunstyrelsen har bett arbetsmarknadsnämnden yttra sig om Betänkandet Rektor i fokus - förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap (SOU 2026:4).

Syftet med utredningen är att stärka rektorernas ledarskap och minska omsättning av rektorer. I betänkandet föreslår utredningen att främja och freda rektorsrollen genom att förtydliga rektors pedagogiska ledarskap. Förslagen syftar till att förbättra dessa förutsättningar och göra rektorsuppdraget rimligt och hanterbart, något som ytterst bidrar till att säkra måluppfyllelse och likvärdighet i den svenska skolan.

Beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen. Vuxenutbildning Stockholm har deltagit i ärendets beredning.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Betänkandet beskriver förtjänstfullt de komplexa uppdrag och utmaningar som rektorsrollen och skolväsendet har. Utredningen lämnar ett flertal förslag som avser att förbättra förutsättningarna för rektorer att genomföra sitt uppdrag.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i stort betänkandets förslag. Däremot är det några förslag som förvaltningen inte delar med utredningen.

Förvaltningen avstyrker att rektors pedagogiska ledarskap ska definieras i skollagen. Det riskerar att inte bli tillräckligt dynamiskt. Utredningens alternativa förslag att Skolverket ges i uppdrag att utforma stödmaterial och rekommendationer ser däremot förvaltningen positivt på.

Förvaltningen avstyrker även det nya skärpta behörighetskravet för rektorer och menar att det snävar in urvalet på ett olyckligt sätt. Det leder inte till att i framtiden kunna få fler kvalificerade rektorer med bredare perspektiv på verksamheten.

Ställningstaganden

Arbetsmarknadsförvaltningen vill särskilt uppmärksamma nedanstående förslag ur betänkandet.

7.1.1 Rektors pedagogiska ledarskap ska definieras i skollagen

Förvaltningen avstyrker förslaget.

En definition i lagtext riskerar att inte bli tillräckligt dynamisk och samtidigt för övergripande och abstrakt. Däremot ställer sig förvaltningen positiv till utredningens alternativa förslag (kapitel 8) om att istället ge Skolverket i uppdrag att utforma stödmaterial och rekommendationer om innebörden av ledarskap och hur det ska värnas.

7.1.2 Rektorns ansvarsområde får inte vara mer omfattande än att rektorn kan utöva det pedagogiska ledarskapet

Förvaltningen instämmer i huvudsak till förslaget men anser att det blir otydligt hur det kan definieras, då förutsättningar ser väldigt olika ut mellan olika huvudmän.

7.1.3 Rektorn ska ges förutsättningar för det pedagogiska ledarskapet.

Förvaltningen tillstyrker förslaget.

Det är angeläget och välkommet att huvudmannens ansvar för att säkerställa förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap blir tydligare.

7.1.4 Rektorn ska ha mandat att besluta om ledningsstöd i den inre organisationen

Förvaltningen avstyrker delvis förslaget då innebörden är oklar och det behöver förtydligas vad som menas med inre organisation. Förvaltningen föreslår istället att utredningens alternativa lösning (kapitel 8) om att ge Skolverket i uppdrag att inom ramen för stödmaterial beskriva hur huvudmannen kan organisera skolverksamheten på ett framgångsrikt sätt, kan vara en mer dynamisk väg.

7.1.5 Rektors pedagogiska ledarskap ska inte vara möjligt att delegera i sin helhet

Förvaltningen tillstyrker förslaget.

7.1.7 Nya behörighetskrav för rektorer

Förvaltningen avstyrker förslaget.

Att behörighetskraven skärps till endast lärarexamen snävar in urvalet på ett olyckligt sätt. Det finns stor risk att behörighetskravet exkluderar personer med adekvata kompetenser. Att vara rektor är ett väsentligt annat uppdrag än att vara lärare, vilket inte per automatik gör lärarutbildningen till den rätta utbildningsvägen. Yrkesrollen med dess kunskaper, kompetenser och färdigheter kan förvärfvas på annat sätt än en specifik yrkesexamen. Pedagogisk ledarskap återfinns i ett flertal yrkesroller. I rektorsrollen ingår, som utredningen beskriver, väsentliga andra komplexa uppdrag som ställer höga krav på generellt goda ledaregenskaper och som även inkluderar andra viktiga kompetenser som förknippas med yrkesrollen.

Det krävs, som utredningen beskriver, djupgående kunskaper om skol- och utbildningssystemet men här menar förvaltningen att förslaget behöver utmynna i ett bredare utbud av skolprofessioner för att i framtiden kunna få fler kvalificerade rektorer med mer varierande perspektiv på verksamheten.

Förvaltningen instämmer i uppfattningen om att högskoleutbildning eller motsvarande kvalifikation bör vara lägsta formella utbildningsnivå.

7.1.8 Befattningsutbildningen för rektorer ska genomföras med godkänt resultat

Förvaltningen instämmer i förslaget och välkomnar att ett kvalitetsarbete görs kring rektorsutbildningar.

7.1.11 En rektor ska inte samtidigt kunna vara skolchef

Förvaltningen tillstyrker förslaget.

Däremot kan de övergångsbestämmelser som utredningen föreslår riskera att förslaget får en begränsad betydelse. Ett alternativ skulle istället kunna vara att huvudmännen får längre tid på sig att genomföra förändringen.

7.1.12 Behörighetskrav om en statlig befattningsutbildning för skolchefer ska införas

Förvaltningen tillstyrker förslaget.

7.2.1 Staten bör ta ett större ansvar för skolans finansiering

Förvaltningen tillstyrker förslaget som innebär att staten bör ta större ansvar för att skolväsendet tillförs tillräckliga resurser och att resurserna går till avsett ändamål.

Karina Uddén

Arbetsmarknadsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen

Anna Saldeen Jonsson

Avdelningschef

Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Betänkande Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap (SOU 2026:4).